

Fairtrade & Agenda 2030

GLOBALA MÅLEN
för hållbar utveckling

Innehållsförteckning

Om materialet..... 3
Tema: Hållbart jordbruk..... 4
Tema: Jämställdhet 6
Tema: Skolgång 8
Tema: Ekonomisk trygghet 10

All rosa text är
länkar och går att
klicka på för att
läsa mer!

Läraren Kennetus Tengfah undervisar i en skola i Ghana, finansierad av Fairtrade-premien.

Foto: Francis Kokoroko

Om materialet

I september 2 015 antog FN:s generalförsamling 17 globala mål för hållbar utveckling med syfte att till 2030 utrota den extrema fattigdomen, minska ojämlikheter och orättvisor i världen samt lösa klimatkrisen. Målen benämns internationellt för "Sustainable Development Goals" och implementeringen av målen i Sverige går under namnet Agenda 2030.

Nästan samtliga av de totalt 169 olika delmålen inom Agenda 2030 berör livsmedel och jordbruk på något sätt. Därför är det också avgörande att de som själva jobbar inom jordbrukssektorn får vara delaktiga i arbetet med att planera för och uppnå målen. Det första och övergripande målet i Agenda 2030 – att utrota all form av fattigdom överallt – är kärnan i Fairtrades verksamhet.

Fairtrade verkar för att de som är mest ekonomiskt och socialt utsatta i den globala handeln ska kunna försörja sig på sitt arbete och få sina mänskliga rättigheter tillgodosedda. Fairtrade ger producenter verktyg och förutsättningar för att möta de utmaningar som de står inför idag, samtidigt som de ges ökad kunskap i hur de kan möta kommande utmaningar och själva bidra till att nå de globala målen.

Vi på Fairtrade vill göra det lättare för dig att prata om dessa viktiga frågor. Därför har vi sammanställt ett informationsmaterial som utgår från fyra teman. Till samtliga teman finns bakgrundsbeskrivning, förklarande texter, odlarberättelser och länkar där du kan läsa mer. Fairtrades odlarberättelser och rapporter finns länkade i texten och på fairtrade.se.

Läs mer om de globala målen på globalamalen.se.

Våra fyra teman är:

- Hållbart jordbruk
- Jämställdhet
- Skolgång
- Ekonomisk trygghet

1 INGEN FATTIGDOM 	2 INGEN HUNGER 	3 GOD HÄLSA OCH VÄLBEFINNANDE 	4 GOD UTBILDNING FÖR ALLA 	5 JÄMSTÄLLDHET 	6 RENT VATTEN OCH SANTET FÖR ALLA
7 HÅLLBAR ENERGI FÖR ALLA 	8 ANSTÄNDIGA ARBETSVILLKOR OCH EKONOMISK TILLVÄXT 	9 HÅLLBAR INDUSTRI, INNOVATIONER OCH INFRASTRUKTUR 	10 MINSKAD OJÄMLIKHET 	11 HÅLLBARA STÄDER OCH SAMHÄLLEN 	12 HÅLLBAR KONSUMTION OCH PRODUKTION
13 BEKÄMPA KLIMAT- FÖRÄNDRINGARNA 	14 HAV OCH MARINA RESURSER 	15 EKOSYSTEM OCH BIOLOGISK MÅNGFALD 	16 FREDLIGA OCH INKLUDERANDE SAMHÄLLEN 	17 GENOMFÖRANDE OCH GLOBALT PARTNERSKAP 	 GLOBALA MÅLEN för hållbar utveckling

Tema: Hållbart jordbruk

Globala hållbarhetsmål som berör hållbart jordbruk

Mål 2: Ingen hunger

Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Mål 13: Bekämpa klimatförändringarna

Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Möt odlare

Foto: Fairtrade Tyskland

– Vi letar efter en bättre buske som klarar det varmare klimatet, så att vi kan fortsätta producera vårt kaffe, som alltid har varit känt för sin kvalitet. Det gäller att vara kreativ för att behålla konkurrenskraften.

Luis Palacio, kaffeodlare, Colombia
[Läs Luis Palacios berättelse.](#)

Foto: Inaki Mantz

– Vi måste bygga tydligare bryggor mellan nu och framtiden och tänka på att det vi gör i dag påverkar vår framtid. Jag skulle önska att social och miljömässig hållbarhet får större utrymme. Det finns mycket att lära från världens olika odlingar, om omvärlden bara lyssnar.

Ana Laura Sayago, biodlare, Argentina
[Läs Ana Laura Sayagos berättelse.](#)

Bakgrund

Jordens arter dör ut i snabbare takt än någonsin och klimatförändringarna hotar världens tillgång till mat. För att bromsa massutrotningen av arter och minska klimatförändringarnas negativa effekter krävs en omställning till ett mer hållbart jordbruk.

Så bidrar Fairtrade till ett mer hållbart jordbruk

Några exempel

- Kriterier för miljöhänsyn: Det handlar till exempel om att skydda grund- och ytvatten, skydda utrotningshotade arter, ta hänsyn till biologisk mångfald och skapa buffertzoner för att skydda känsliga områden. Som grund för förbjudna kemikalier och bekämpningsmedel finns Fairtrades "Hazardous Materials List".
- Ekologisk prisdifferential: Fairtrade uppmuntrar ekologisk produktion genom att odlarna får ett påslag utöver minimipriset om de ställer om till ekologiskt jordbruk.
- Många gånger används Fairtrade-premien för att möjliggöra en omställning till ekologisk produktion och investeringar i projekt för miljön.
- Ekonomiska förutsättningar som möjliggör hållbar produktion.

Mer information:

[Sammanfattning av rapport från FN](#)
[Rapport från IPCC: Climate Change and Land](#)

Mer information

[Fairtrade och miljö](#)
[Fairtrade och klimatförändringar](#)
[Fairtrade och mål 12](#)
[Fairtrade och mål 13](#)

Reportage om hållbart jordbruk

[Förbättrad produktivitet för bananodlare i Latinamerika](#)
[Klimatförändringarna påverkar världens kaffeodlingar](#)

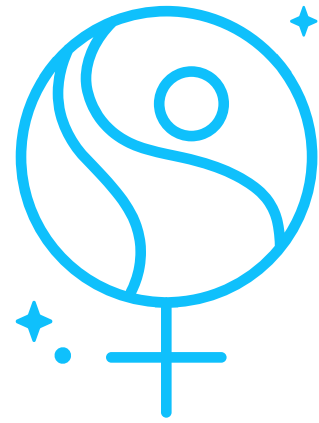
Foto: Juan Nicolás Becerra Manrique

Tema: Jämställdhet

Globala hållbarhetsmål som berör jämställdhet

Mål 5: Jämställdhet

Bakgrund

Jämställdhet är inte bara ett mål i sig. Det är också en förutsättning för en demokratisk och hållbar utveckling – och för att utrota fattigdom.

“Om alla kvinnliga jordbrukare hade samma förutsättningar som manliga skulle mer än 100 miljoner fler människor slippa gå hungriga. Jämställdhet är en förutsättning om världen ska ha en chans att utrota fattigdomen.”

Jämställdhet en förutsättning för att nå de globala målen – We Effect (rapport).

”Länder med större jämställdhet mellan könen får en snabbare och mer hållbar utveckling, eftersom allas röster kommer till uttryck och allas behov tillgodoses.”

Vad har klimatförändringar med jämställdhet att göra? – Naturskyddsföreningen (artikel).

”Runtom i världen är det kvinnor som utför de lägst betalda arbetena. Globalt sett tjänar kvinnor 23 procent mindre än män, och fortsätter utvecklingen i samma takt kommer det ta 170 år för att jämna ut glappet.”

Varför fler kvinnor än män lever i fattigdom – Oxfam (blogg).

Så bidrar Fairtrade till att främja jämställdhet

Fairtrade jobbar aktivt för att stärka kvinnors inflytande och självbestämmande. Fairtrades kriterier är utformade för att förhindra ojämlikhet mellan könen, bland annat genom förbud mot könsdiskriminering och rätt till föräldraledighet.

Utbildningssatsningar, så som Fairtrades ledarskapsskola för kvinnor, har bidragit till att fler kvinnor nått ledarpositioner – och fått mer inflytande i jordbruket.

Mer information

Fairtrade och jämställdhet

Fairtrade och mål 5

Organisationen Fair Trade Återförsäljarna ger i sin rapport "Global jämställdhet, anständiga arbetsvillkor och hållbar konsumtion" ytterligare perspektiv på hur rättvis handel bidrar till ökad jämställdhet och att uppnå målen i Agenda 2030.

Reportage om jämställdhet

Ny ledarskapsskola stärker kvinnor på tre kontinenter
Demokrati på arbetsplatsen stärker kvinnor i jordbrukssektorn

Jämställdhetsdriv i banansektorn

Jämställdhet en av världens största utmaningar

Rosemary Achieng, anställd på rosplantage i Kenya

Möt odlare

Foto: Cesar David Martinez

Yadira Orozco berättar att stadens kvinnor tidigare var mer begränsade. Samhället genomsyrades av "machismo" och en kvinnas plats ansågs vara i köket.

– Den attityden har förändrats nu och det finns mer representation.

Läs Yadira Orozcos berättelse.

– Jag lär mina medarbetare om deras rättigheter, särskilt vad gäller trakasserier eller diskriminering. Vi agerar rådgivare för kvinnor som vill stärka sitt inflytande. Men vi arbetar inte bara med kvinnor. Även männen får gärna öppna sina hjärtan för oss.

Monicah Wangui Kamau, anställd på rosplantage, Kenya

Läs Monicah Wangui Kamaus berättelse.

Foto: Fairtrade Sverige

– Vi har fått utbildning som skapar möjligheter för framtiden, inte minst för oss kvinnor. I dag har vi fler kvinnor på de mer kvalificerade positionerna än någonsin tidigare.

Anchitu Kasa, anställd på rosplantage, Etiopien

Läs Anchitu Kasas berättelse.

Foto: Ola Höjden

Tema: Skolgång

Globala hållbarhetsmål som berör skolgång och barnarbete

Mål 1: Ingen fattigdom – delmål 1.1, 1.2, 1.3 och 1.5

Mål 4: God utbildning för alla – delmål 4.1, 4.2, 4.4, 4.5, 4.6 och 4.7

Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt – delmål 8.7

Mål 10: Minskad ojämlikhet – delmål 10.2

Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen – delmål 16.1, 16.2, 16.3 och 16.9

Bakgrund

Cirka 160 miljoner barn i världen arbetar och hälften av dem utför riskfyllt arbete. Antalet barn i barnarbete ökade för första gången på 20 år mellan 2016 och 2020, bland annat till följd av coronapandemin. Den främsta orsaken till barnarbete är fattigdom.

När vuxna inte tjänar tillräckligt för att kunna försörja sig själva och sina familjer tvingas barnen att arbeta i stället för att gå i skolan.

Andra organisationer om skolgång

“Utbildning är det mest effektiva sättet att ta sig ur fattigdom. Ändå saknar miljontals barn möjlighet att gå i skolan. Nästan hälften av dem är flickor. Vi jobbar över hela världen för att ändra på det här och vi ger oss inte förrän alla barn har en plats i ett klassrum.”

Rädda Barnen

Mer information

ILOs nyhetsrum

Barnarbete har ökat - 160 miljoner barn i arbete

Unicef – barnarbete

Unicef – utbildning

“Utbildning är en nyckel för att skapa en hållbar utveckling. Utan kunskap kan vi inte bekämpa klimatförändringar, lyfta människor ur fattigdom eller skapa trygga och fredliga samhällen. För att vi ska nå dit måste alla barn få samma möjlighet till utbildning, oavsett vart i världen de bor. Verkligheten ser annorlunda ut.”

Svenska FN-förbundet

”Utbildning är en väg ut ur fattigdom och utsatthet (...). I många länder slukar skolavgifterna stora delar av en familjs inkomst och föräldrarna har helt enkelt inte råd att skicka barnen till skolan. Andra anledningar är att skolan ligger för långt bort från hemmet, att barnen behöver stanna hem-

ma för att sköta hushållssysslor eller att barnet har hoppat av skolan för att de inte förstår språket det undervisas på. Väpnade konflikter är en annan anledning till att många barn hindras från att gå i skolan.”

UNICEF

Så bidrar Fairtrade till skolgång

Exempel

- Stabilare familjeförsörjning ökar möjligheten för barn att gå i skolan.

- Fairtrade-premien används till utbildning, exempelvis för att bekosta skolgång, skolbyggnader, läromedel, skolskjuts och skolmat.

Mer information

Fairtrade och barnarbete

Kommer vi se ett slut på barnarbete?

Reportage om skolgång

Schyssta rosor kan förverkliga drömmar

Utveckling och framtidstro på världens största rosplantage

Foto: Francis Kokoroko

Samuel Appiah vill bli lärare, precis som sin storebror. Genom Fairtrade har hans mamma Comfort fått kunskap om de negativa effekterna av barnarbete. [Se filmer om familjen Appiah här.](#)

Möt odlare

Foto: Christoph Köstlin

– Kooperativet hjälper mig att ta hand om mina barns skolgång, kläder och hälsa. Varje dag säger jag till mina barn ”du tillhör skolan”. Om det går bra för dem i framtiden kommer jag att vara nöjd.

Dah Oho Gboklela, kakaoodlare, Elfenbenskusten

[Läs Dah Oho Gboklelas berättelse.](#)

Tema: Ekonomisk trygghet

Globala hållbarhetsmål som berör ekonomisk trygghet

Mål 1: Ingen fattigdom

Flera av de andra målen berör också ekonomisk trygghet eftersom de har grundläggande levnadsstandard och livsvillkor såsom "Ingen hunger", "God hälsa och välbefinnande", "God utbildning" i fokus.

Läs mer om globala målen.

Bakgrund

Omkring 860 miljoner människor lever i extrem fattigdom, alltså på mindre än 1,90 dollar om dagen, och hälften av dem är barn. Pandemin, ökade matpriser och kriget i Ukraina har gjort att fler än beräknat tvingats in i extrem fattigdom.

Tre fjärdedelar av världens fattiga lever på landsbygden och de flesta försörjer sig på jordbruk och odlar varor som kaffe, bomull och bananer. Men trots långa och slitsamma arbetsdagar tjänar de inte tillräckligt för att själva ha råd med näringsrik mat, skolgång till barnen eller sjukvård.

Det globala hållbarhetsmålet "Ingen fattigdom" kräver en världshandel med respekt för mänskliga rättigheter och miljön.

Mer information

FN: Ending Poverty

The World Bank: Poverty

Coronakrisen ökar världens fattigdom. Hållbar handel hjälper.

Så bidrar Fairtrade till ökad ekonomisk trygghet

Fairtrade handlar om fattigdomsbekämpning genom en mer hållbar världshandel, med målet att alla människor ska kunna leva på sitt arbete. Fairtrade ger människor verktyg för att med egen kraft ta sig ur fattigdomen.

Genom Fairtrade får odlare och anställda i länder med utbredd fattigdom tillgång till en större internationell marknad och möjlighet till ökad försäljning. De får bland annat

- minimipris för råvaran, som skyddsnät när världsmarknadspriset är lågt
- höjda löner
- utbildning
- en tryggare försörjning som ökar barns möjlighet att gå i skolan.

Vid försäljningen av råvaran får odlarna dessutom en Fairtrade-premie. Den används till investeringar i lokalsamhället eller verksamheten. Odlarna eller de anställda på plantagen beslutar gemensamt hur premien ska användas.

Mer information

Fairtrade - en internationell certifiering

Decent livelihoods

Fairtrade driver på arbetet med levnadslön och levnadsinkomst

Fairtrade är del i nätverket Global Living Wage Coalition och är en mycket pådrivande part i det internationella arbetet med att ta fram nivåer för levnadslön och levnadsinkomst. En levnadslön och levnadsinkomst motsvarar den lön eller inkomst som behövs för att kunna försörja sig själv och sin familj med basbehov som mat, bostad, utbildning och sjukvård.

Näringsrik mat

Tillgång till rent dricksvatten

Tillgång till hälso- och sjukvård

Skolgång för barnen

Anständig bostad

Buffert för oförutsedda utgifter

Mer information

Global Living Wage Coalition

Reportage om ekonomisk trygghet

Kraftigt prisras drabbar Elfenbenskustens kakaodlare

Fairtrade har också skrivit rapporten "Rätten till levnadsinkomst: en förutsättning för Agenda 2030".

Möt odlare

Foto: Javier Luna

– Jag upplever en skillnad i livskvalitet sedan jag började arbeta på en Fairtrade-certifierad plantage. Förut hade jag begränsad inkomst och färre möjligheter att växa som individ.

Harold Suarez, anställd på bananplantage, Colombia

Läs **Harold Suarez berättelse**.

